

Huvudman

Adelövs Friskoleförening
org. nr. 802418-9154
rektor@adelovsfriskola.se

Ärendet

Tillsyn av fritidshemmet vid Adelövs Friskola i Tranås kommun

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Adelövs Friskoleförening att senast den 27 september 2024 ha vidtagit nedan angivna åtgärder avseende brister rörande plan mot kränkande behandling och skriftliga rutiner för huvudmannens klagomålshantering. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Adelövs Friskoleförening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Adelövs Friskoleförening ska vidta följande åtgärder

Plan mot kränkande behandling

1. Se till att planen mot kränkande behandling upprättas, följs upp och ses över under medverkan av eleverna. Planen ska förutom en översikt över de åtgärder som ska påbörjas eller genomföras under det kommande året innehålla en redogörelse över hur tidigare års åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling har genomförts. Vidare ska rutinen för hur personalen i verksamheten ska anmäla kränkande behandling följa författningarnas krav i planen mot kränkande behandling. En reviderad plan mot kränkande behandling, med det innehåll som anges ovan, ska ges in

till Skolinspektionen i samband med huvudmannens redovisning av vidtagna åtgärder. (6 kap. 8 § skollagen och 2 § förordningen [2006:1083] om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling.)

Skriftliga rutiner för huvudmannens klagomålshantering

2. Se till att upprätta skriftliga rutiner för huvudmannens klagomålshantering. Rutinerna ska ges in till Skolinspektionen i samband med redovisning av vidtagna åtgärder. (4 kap. 8 § skollagen)

Områden utan konstaterade brister

Skolinspektionen avslutar ärendet i de delar det avser:

- Godkännande för utbildningen
- Lokaler, utrustning och elevgruppens sammansättning och storlek
- Lärares behörighet och legitimation
- Rektors utbildning och erfarenhet
- Samråd med den kommun där utbildningen ska bedrivas
- Erbjudande av utbildning i fritidshem
- Centralt innehåll i undervisningen
- Anmälan, utredning och åtgärder vid kränkande behandling.

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till skolinspektionen.linkoping@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 330, 581 03 Linköping. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr SI 2024:58) i de handlingar som sänds in.

Om ärendet

I samband med Skolinspektionens etableringskontroll framkom att den fritidshemsverksamhet som Adelövs Friskoleförening fått tillstånd för i ärende SI 2022:2922 hade startats i januari 2023. Skolinspektionen har därför inom ramen för myndighetens etableringskontroll genomfört en tillsyn av fritidshemsverksamheten vid Adelövs Friskola.

I tillsynen har Skolinspektionen kontrollerat om Adelövs Friskoleförening följer gällande bestämmelser om godkännande för utbildningen, lokaler,

utrustning och elevgruppens sammansättning och storlek, lärares behörighet och legitimation, rektors utbildning och erfarenhet, samråd med den kommun där utbildningen ska bedrivas, erbjudande av utbildning i fritidshem, centralt innehåll i undervisningen, plan mot kränkande behandling och elevers medverkan, anmälan, utredning och åtgärder mot kränkande behandling samt huvudmannens skriftliga rutiner för klagomålshantering.

Tillsynen har genomförts genom intervjuer med fritidshemmets personal, rektorn och representant för huvudmannen samt observationer av fritidsverksamheten och dess lokaler. Som en del av tillsynen har även dokumentation inhämtad från huvudmannen granskats.

Huvudmannen har yttrat sig över allt material av betydelse för beslutet.

Motivering av beslutet

Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen). Vidare ska huvudmannen se till att nödvändiga åtgärder vidtas om det framkommer att det finns brister i verksamheten (4 kap. 7 § skollagen).

Föreläggande

Plan mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i samband med tillsynen efterfrågat skolenhetens två senaste planer mot kränkande behandling. Huvudmannen har endast inkommit med en plan mot kränkande behandling för läsåret 2023/24 då en plan för 2022/23 inte har kunnat hittats enligt rektorn. Den aktuella planen, som även omfattar fritidshemmets verksamhet, innehåller en översikt över de åtgärder som ska genomföras för att förebygga och förhindra kränkande behandling under läsåret. Däremot innehåller inte planen en redogörelse för hur tidigare års åtgärder har genomförts.

Av rutinen som beskriver arbetsgången för att upptäcka, utreda och åtgärda kränkande behandling, i skolenhetens plan mot kränkande behandling, saknas uppgifter om att personal ska anmäla förekomst av kränkande behandling till rektorn. Vidare framgår av rutinen att rektorn endast ska anmäla kränkningar som skett vid upprepade tillfällen till huvudmannen.

Av intervju med personalen på fritidshemmet och rektorn framgår att elever vid fritidshemmet inte deltar i arbetet med att upprätta, följa upp eller se över planen på annat sätt än att deras upplevelser och synpunkter omhändertas genom fritidsråd, trygghetsenkäter och sociogram som personalen vid fritidshemmet genomför.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska se till att det varje år upprättas en plan med en översikt över de åtgärder som behövs för att förebygga och förhindra kränkande behandling av barn och elever. Planen ska innehålla en redogörelse för vilka av dessa åtgärder som avses att påbörjas eller genomföras under det kommande året. En redogörelse för hur de planerade åtgärderna har genomförts ska tas in i efterföljande års plan. (6 kap. 8 § skollagen)

I förordningen om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling framgår att planen ska upprättas, följas upp och ses över under medverkan av barnen eller eleverna vid den verksamhet som planen gäller för. Utformningen och omfattningen av barnens eller elevernas deltagande ska anpassas efter deras ålder och mognad. (2 § [2006:1083] förordning om barns och elevers deltagande i arbetet med en plan mot kränkande behandling)

Av förarbeten till skollagen framgår bland annat att likabehandlingsplanen skall innehålla rutiner för hur personalen i verksamheten skall agera, ansvarsfördelning samt hur händelser och åtgärder skall dokumenteras m.m. (Prop. 2005/06:38 s. 139)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i Adelövs Friskolas plan mot kränkande behandling. Tillsynen visar att planen för aktuellt läsår inte innehåller en redogörelse för hur föregående års åtgärder genomförts.

Vidare visar tillsynen att rutinen i planen mot kränkande behandling inte överensstämmer med författningarnas krav då det inte framgår att personalen ska anmäla förekomst av kränkande behandling till rektorn och att rektorn ska anmäla samtlig förekomst av kränkande behandling till huvudmannen.

Vidare visar tillsynen att eleverna i fritidshemmet inte är delaktiga i att upprätta, följa upp och se över skolenhetens plan mot kränkande behandling. Att eleverna aktivt involveras och uppmuntras att delta i arbetet med planen mot kränkande behandling är viktigt för att skolenheten ska kunna vidta adekvata åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling.

Skriftliga rutiner för klagomålshantering

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervju med personal, rektorn och huvudmannen framgår att skolenheten saknar skriftliga rutiner för huvudmannens klagomålshantering.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår bl.a. att huvudmannen ska ha skriftliga rutiner för klagomålshanteringen. (4 kap. 8 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att det finns brister i huvudmannens arbete med klagomålshantering då det saknas skriftliga rutiner för klagomålshanteringen. Att huvudmannen saknar skriftliga rutiner kan medföra att Adelövs Friskoleförening inte får del av samtliga klagomål och att huvudmannen inte får en övergripande bild av bristerna i verksamheten vilket kan försvåra huvudmannens ansvar för att vidta nödvändiga åtgärder.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Fritidshemmets verksamhet vid Adelövs Friskola uppfyller inte författningarnas krav vad gäller delar av bestämmelserna avseende plan mot kränkande behandling samt skriftliga rutiner för klagomålshantering. Det finns därför skäl att förelägga Adelövs Friskoleförening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Områden utan konstaterade brister

Godkännande för utbildningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation och intervjuer framgår att utbildningen i fritidshemmet genomförs av Adelövs Friskoleförening som erhållit

godkännandet. Av inkommen dokumentation och observationer framgår att fritidshemmet bedrivs i samma lokaler som Adelövs Friskola i Tranås kommun.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att utbildningen vid skolenheten ska genomföras av den huvudman som erhållit godkännande för utbildningen vid respektive skolenhet, samt enligt de villkor som framgår av godkännandet. (2 kap. 5 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Lokaler, utrustning och elevgruppens sammansättning och storlek

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av inkommen dokumentation framgår att huvudmannen har ordnat med ändamålsenliga lokaler. Detta bekräftas av hyresavtal och vid observationer av verksamheten. Därtill har huvudmannen kommit in med brandskyddsdokumentation och en inspektionsrapport enligt miljöbalken från Tranås kommun.

Av intervjuer med personalen och rektorn och genom observationer framgår att lokalerna möjliggör att syftet med fritidshemmet kan uppnås i förhållande till elevgruppens storlek och sammansättning. Vidare framgår att det vid skolenheten även finns utrustning, böcker och digitala verktyg som behövs för ovan nämnda syfte.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska ha ordnat ändamålsenliga lokaler och utrustning samt böcker och digitala verktyg och andra läroverktyg som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas. (2 kap. 35 § och 15 kap. 17 § skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att huvudmannen ska se till att elevgrupperna har en lämplig sammansättning och storlek. (14 kap. 9 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Lärares behörighet och legitimation**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av inkommen dokumentation och intervjuer med personal och rektorn framgår att tre personal är anställda för tjänstgöring i fritidshemmet. En av dessa är en legitimerad lärare med behörighet i fritidshemmet. Detta bekräftas av anställningsavtal och legitimation som har inkommit till Skolinspektionen. Av intervjuer med personal och rektorn framgår att det är den legitimerade läraren för fritidshemmet som ansvarar och genomför undervisningen i fritidshemmet.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska ha anställt lärare som har legitimation och är behöriga för den undervisning de ska bedriva, om de inte omfattas av något av undantagen från dessa krav. (2 kap. 13-14 §§ skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Rektors utbildning och erfarenhet**Omständigheter som ligger till grund för bedömningen**

Av inkommen dokumentation framgår att skolenheten endast har en rektor. Vidare framgår att rektorn har pedagogisk utbildning och erfarenhet. Därtill framgår att rektorn påbörjade rektorsutbildningen vid Linnéuniversitetet i januari 2024.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att som rektor får bara den anställas som genom utbildning och erfarenhet har pedagogisk insikt. (2 kap. 11 § skollagen)

Av skollagen framgår bland annat att varje huvudman ska se till att rektorerna går en särskild befattningsutbildning eller en utbildning som kan jämföras med denna. Utbildningen ska påbörjas snarast möjligt efter det att rektorn har tillträtt sin anställning och vara genomförd inom fyra år efter tillträdesdagen. (2 kap. 12 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Samråd med den kommun där utbildningen ska bedrivas

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Huvudmannen har inkommit med dokumentation över det samråd som skett med Tranås kommun inför utökningen.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att huvudmannen ska ha genomfört samråd med den kommun där utbildningen ska bedrivas. (2 kap. 6 a § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Erbjudande av utbildning i fritidshem

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med rektorn framgår att huvudmannen erbjuder utbildning i fritidshemmet utifrån de behov som finns hos vårdnadshavare och elever, vilka lämnar önskemål om vistelsetid vid ansökan om utbildning i fritidshemmet. Av inkommen dokumentation och intervju med personalen på fritidshemmet framgår att fritidshemmet öppnar klockan 06.00 och stänger 17.00 både under skol- och lov dagar.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en elev i någon av de skolformer som anges i 3 § ska erbjudas utbildning i fritidshemmet i den omfattning som behövs med

hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier eller om eleven har ett eget behov på grund av familjens situation i övrigt. (14 kap. 5 § skollagen)

Av skollagen framgår att fritidshem ska erbjudas eleverna den del av dagen då eleverna inte går i någon av de skolformer som anges i 3 § och under lov. Fritidshem behöver inte erbjudas under kvällar, nätter, veckoslut eller i samband med större helger. (14 kap. 8 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Centralt innehåll i undervisningen

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med personalen på fritidshemmet framgår att undervisningen följer och omfattar syftet och det centrala innehållet för fritidshemmet. Undervisningen har under läsåret bland annat behandlat allemansrätten, barnkonventionen och trafiksäkerhet samt innefattat användandet av digitala verktyg. Vidare ger undervisningen eleverna möjlighet till utevistelse och aktiviteter i skolenhetens idrottshall samt vila. Av intervju med rektorn framgår att verksamheten följs upp genom fritidslärares planeringar och genom besök i verksamheten. Av intervju med huvudmannen framgår att verksamheten följs upp genom rektorns rapporter till styrelsen och det systematiska kvalitetsarbetet.

Rättslig reglering

I skollagen framgår bl.a. att fritidshemmet kompletterar utbildningen i förskoleklassen, grundskolan. Fritidshemmet ska stimulera elevernas utveckling och lärande samt erbjuda dem en meningsfull fritid och rekreation. Utbildningen ska utgå från en helhetssyn på eleven och elevens behov. (14 kap. 2 § skollagen)

I Lgr 22 framgår att undervisningen i fritidshemmet bl. a. ska behandla följande centrala innehåll: språk och kommunikation, skapande och estetiska uttrycksformer, natur och samhälle samt lekar, fysiska aktiviteter och utevistelse. (4 kap. Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet 2022)

I Lgr 22 framgår att syftet med undervisningen i fritidshemmet bl.a. är att stimulera elevernas utveckling och lärande, erbjuda eleverna en meningsfull fritid samt erbjuda eleverna rekreation och vila. (4 kap.

Läroplan för grundskolan samt för förskoleklassen och fritidshemmet 2022)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

Anmälan, utredning och åtgärder mot kränkande behandling

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Av intervju med personalen, rektorn och resultat av trygghetsenkäten för vårterminen 2024 framgår att tryggheten på fritidshemmet är god. Personalen uppger att de inte fått kännedom om att någon elev anser sig blivit utsatt för kränkande behandling innevarande läsår, men att om det skulle inträffa skulle de agera och anmäla kränkningen till rektorn. Av inkommen dokumentation framgår att rektorn genom vårdnadshavare fått kännedom och anmält ett fall av att elev ansett sig utsatt för kränkande behandling till huvudmannen. Omständigheterna i anmälan har utretts och det har vidtagits åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar i framtiden.

Av inkommen dokumentation och intervju med huvudmannen framgår att huvudmannen får kännedom om kränkande behandling i fritidshemmet genom rektorns rapporter på styrelsemöten, där styrelsen följer upp att ärenden utreds och att åtgärder för att förhindra fortsatta kränkningar vidtas.

Rättslig reglering

Av skollagen framgår att en lärare, förskollärare eller annan personal som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till rektorn. En rektor som får kännedom om att ett barn eller en elev anser sig ha blivit utsatt för kränkande behandling i samband med verksamheten är skyldig att anmäla detta till huvudmannen. Huvudmannen är skyldig att skyndsamt utreda omständigheterna kring de uppgivna kränkningarna och i förekommande fall vidta de åtgärder som skäligen kan krävas för att förhindra kränkande behandling i framtiden. (6 kap. 10 § skollagen)

Skolinspektionens bedömning

Av ovan redovisade omständigheter framkommer inte annat än att verksamheten uppfyller författningarnas krav inom detta område. Ärendet ska därför avslutas i denna del.

X Alexander Aleryd

Beslutsfattare
Signerat av: Alexander Aleryd

X Catharina Björk

Föredragande
Signerat av: Catharina Björk

I ärendets handläggning har även utredaren Henrik Helmér medverkat.